

ΕΡΓΟΔΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ (Μεταπτυχιακό)

4ο Φυλλάδιο Ασκήσεων-Χειμερινό Εξάμηνο 2017

Παρακαλώ να μου παραδώσετε τις λύσεις σας την Πέμπτη 23 Νοεμβρίου.

- (1) (1.5 μονάδες) Για $x \in [0, 1]$ έστω $a_1(x), a_2(x), \dots$ οι συντελεστές στο ανάπτυγμα του x σε συνεχή κλάσματα. Δείξτε ότι για (Lebesgue) σχεδόν κάθε $x \in [0, 1]$ ο αρμονικός μέσος όρος της ακολουθίας $(a_n(x))$, δηλαδή το όριο

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n}{\frac{1}{a_1(x)} + \dots + \frac{1}{a_n(x)}},$$

υπάρχει. Εκφράστε το όριο ως σειρά αριθμών.

- (2) (1.5 μονάδες) Έστω $(X, \mathcal{B}, \mu, T)$ εργοδικό δυναμικό σύστημα και f μετρήσιμη συνάρτηση ώστε $\int_X f^- d\mu < +\infty$ και $\int_X f^+ d\mu = +\infty$. Δείξτε ότι σχεδόν για κάθε $x \in X$ έχουμε

$$\lim_{N \rightarrow \infty} \frac{1}{N} \sum_{n=1}^N f(T^n x) = +\infty.$$

- (3) (1.5 μονάδες) Έστω $(X, \mathcal{B}, \mu, T)$ δυναμικό σύστημα, $f \in L^1(\mu)$, και $\alpha \in \mathbb{R}$. Δείξτε ότι σχεδόν για κάθε $x \in X$ το παρακάτω όριο υπάρχει

$$\lim_{N \rightarrow \infty} \frac{1}{N} \sum_{n=1}^N e^{in\alpha} f(T^n x).$$

- (4) (2 μονάδες) Έστω $(X, \mathcal{B}, \mu, T)$ εργοδικό δυναμικό σύστημα και $A \in \mathcal{B}$ με $\mu(A) > 0$. Το εργοδικό θεώρημα δίνει ότι σχεδόν για κάθε $x \in X$ το σύνολο $\Lambda_x = \{n \in \mathbb{N}: T^n x \in A\}$ έχει πυκνότητα $\mu(A)$. Είναι σωστό ότι σχεδόν για κάθε $x \in X$ το σύνολο Λ_x έχει φραγμένα κενά;

- (5) (2 μονάδες) Έστω $(a_n)_{n \in \mathbb{N}}$ ακολουθία θετικών ακεραίων ώστε:

(i) $\frac{1}{N} \sum_{n=1}^N e^{2\pi i a_n t} \rightarrow 0$ για κάθε $t \in \mathbb{R} \setminus \mathbb{Q}$.

(ii) Για κάθε $d \in \mathbb{N}$ το σύνολο $\{n \in \mathbb{N}: d | a_n\}$ έχει θετική πυκνότητα.

Δείξτε ότι η ακολουθία $(a_n)_{n \in \mathbb{N}}$ είναι ακολουθία επαναφοράς.

- (6) (3 μονάδες) (i) Έστω α άρρητος. Δείξτε ότι για κάθε δυναμικό σύστημα $(X, \mathcal{B}, \mu, T)$ και $f \in L^2(\mu)$ έχουμε

$$\lim_{N \rightarrow \infty} \frac{1}{N} \sum_{n=1}^N \left(e^{2\pi i n^2 \alpha} \int \bar{f} \cdot T^n f \, d\mu \right) = 0.$$

- (ii) Χρησιμοποιήστε το (i) για να δείξετε ότι εάν ο α είναι άρρητος, τότε το σύνολο

$$R = \{n \in \mathbb{N}: \{n^2 \alpha\} \in [1/2, 3/4]\}$$

είναι σύνολο επαναφοράς.